

Okolišni, zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za određivanje podizvođača

[Zadnja revizija: 23.02.2018. god.]

Xella Group
Düsseldorfer Landstraße 395
47259 Duisburg

Tel. 0203-60880-0

Dolje navedeni zahtjevi su obavezujući dio i osnova svakog ugovora i/ili narudžbe.

Osim toga, oni su preduslov za određivanje podizvođača (*subcontractors* – SC-ovi) za radove poput gradnje, montaže, popravki, transporta i logistike, ili usluga od treće strane u okviru Xella grupe*.

Za svrhe ovog dokumenta, SC-ovi su bilo koje firme izvan Xelle, usluge, provajderi, dobavljači i njihove podružnice ili podizvođači naizmjenično. Posebno, to uključuje građevinske kompanije, servisne tehničare, firme za održavanje i čišćenje, teretne prevoznike i druge prevoznike, kao i svaku drugu određenu kompaniju sa ili bez sopstvenih zaposlenika.

S ovim dokumentom, SC nadalje stupa u ugovorno obavezujuću obavezu da posmatra i provodi sve zahtjeve koji proističu iz primjenjivih zakona, odluka, institucionalnih ili drugih primjenjivih propisa, zahtjeva dozvole, kao i svih drugih zakona i propisa u pogledu okolišnih, zdravstvenih, ili specifikacija sigurnosti na radu (*environmental, health or occupational safety specifications* – EHS specifikacije).

Tamo gdje se spomenuti propisi ili zahtjevi razlikuju od propisa i zahtjeva Xella grupe, respektivno se moraju pratiti striktniji zahtjevi.

*Za svrhe ovog dokumenta, „Xella grupa“ se odnosi na sve podružnice i kompanije Business Unit Building Materials.

1	Opšti zahtjevi u vezi sa zdravljem i sigurnošću	2
2	Uvod	4
2.1	Područje primjenjivosti	4
2.2	Neusklađenost sa specifikacijama	4
2.3	Obaveze i odgovornosti Podizvođača (SC)	4
3	Opšte specifikacije za gradilišta	5
3.1	Područje primjenjivosti	5
3.2	Početak i završetak radova	5
3.3	Kablovi, cijevi, i drugi vodovi	5
3.4	Uspostavljanje, funkcionisanje i čišćenje / odlazak sa gradilišta	6
3.5	Korištenje vozila, mobilne opreme i samohodne mašinerije	6
3.6	Emisije	6
3.7	Odlaganje otpada	6
3.8	Pribavljanje materijala ili opreme	7
4	Sigurnosni zahtjevi za gradilišta	7
4.1	Područje primjenjivosti	7
4.2	Odgovornost na gradilištu	7
4.3	Uspostavljanje gradilišta	7
4.4	Inspekcija sigurnosnih mjera	8
4.5	Koordinacija rada	8
4.6	Saradnja između brojnih izvođača	8
4.7	Odgovornost	9
4.8	Operativno testiranje	9
4.9	Neizvorni govornici i govornici stranog jezika	9
4.10	Skela	9
4.11	Elektro-objekti, instalacije i oprema	9
4.12	Održavanje i rad na popravci kranova	9
4.13	Korištenje kranova, dizalica i kotura	10
4.14	Rad blizu šina/željeznice	10
4.15	Rad u područjima gdje postoji opasnost od gasa	10
4.16	Zavarivanje, lemljenje i ugaono brušenje („Vrući radovi“)	11
4.17	Zemljani radovi	11
4.18	Rad s opasnim materijalima, biološkim agensima i u područjima gdje se oni koriste	11
4.19	Područja gdje postoji opasnost od eksplozije	11
5	Eksterni transporti na mjestima izvođenja radova	11
5.1	Opšta pravila i propisi	11
5.2	Osiguranje tereta	12

1 Opšti zahtjevi u vezi sa zdravljem i sigurnošću

U ovim Okolišnim, zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima za određivanje podizvođača od strane Xella grupe (u daljem tekstu: „Sigurnosni zahtjevi“), Xella grupa izričito obavještava sve podizvođače o mogućim opasnostima na radu u postrojenjima i na gradilištima Xella. Stoga se moraju pročitati i bezuslovno slijediti sljedeće specifikacije.

Svaki podizvođač (SC) je odgovoran za upućivanje osoba koje su pod njegovom supervizijom.

Sljedeća PPE (<i>Personal Protective Equipment</i> – lična zaštitna oprema) se mora nositi u cijelom postrojenju/na cijelom gradilištu:	
	Jako uočljiva odjeća, jako uočljiv prsluk, ili jako uočljiva jakna
	Sigurnosne čizme (bar zaštita S3 kako je opisano u ISO 20345:2011)
U jasno naznačenim područjima, dodatno se mora nositi sljedeća PPE:	
 	Zaštitna kaciga ili ojačani kačket
 	Zaštita za lice ili zaštitne naočale
	Zaštita od buke
 	Respiratorna zaštita od gasova, zaštita od prašine
	Zaštitne rukavice
	Zaštita za slučaj pada
Sljedeća saobraćajna i pravila ponašanja vrijede za cijelo postrojenje/gradilište:	
	Upozorenje: Rad na gradilištu/u postrojenju! Postupati u skladu sa svim znacima. Vozači moraju biti u stanju odmah zaustaviti svoje vozilo u svakom trenutku. Vožnja/parkiranje vozila, kao i prisustvo u postrojenju/na mjestu izvođenja radova, se odvija na vaš sopstveni rizik.

	Maksimalna brzina = 20 km/h Vozači takođe moraju prilagoditi svoju brzinu mjestu i preovladavajućim vremenskim uslovima.
	Viljuškari i vozila na šinama imaju prednost pri prolazu. Uvijek održavajte bar 1.5 m razdaljine od šina.
	Postupati u skladu sa praksama osiguranja tereta.
	Parkiranje jedino na označenom prostoru za parkiranje. Osigurajte da vaše vozilo bude osigurano (ručna kočnica, u brzini „Parking“).
	Pješaci moraju koristiti označene staze.
	U motornim vozilima (kamionima i automobilima) moraju se koristiti pojasevi. Za viljuškare i mašineriju za zemljane radove, vozači moraju koristiti obezbijeđene sisteme vezivanja pojaseva.
	Neovlaštena lica ne mogu ulaziti u područja izvođenja radova, radionice, ili druga područja gdje se izvode radovi. Mora se koristiti najkraći dostupan put za dolazak do područja rada.
	U cijelom postrojenju/na mjestu izvođenja radova, zabranjeno je pušenje, alkohol i droge! Pušenje je dozvoljeno samo u označenim područjima.
	Zabranjeno je fotografisanje i snimanje bilo koje vrste. Za izuzetne situacije potrebno je pismeno odobrenje od uprave postrojenja.
Zaštita reda, čistoće i okoliša u postrojenju/na mjestu izvođenja radova.	
	Svaka osoba na gradilištu je odgovorna za očuvanje gradilišta čistim i urednim, kao i za održavanje standarda zaštite okoliša.
	Sav otpad se mora odvojiti po vrsti i odložiti u označene kontejnere, jame, ili kante. Podizvođači moraju sa sobom ponijeti svoj otpad i propisno ga odložiti.
	Otpad ili opasne ili toksične materije se ne mogu usmjeriti ili na drugi način ulaziti u tlo, podzemne vode, površinske vode, ili u kanalizacionu/mrežu otpadnih voda postrojenja. Pakovanje, folija, traka, palete, cijepano drvo, ekseri, stijene, krhotine, prosute tekućine, ulja, opasni materijali, goriva, ili bilo koji drugi materijali koji više nisu potrebni se moraju odmah ukloniti, odložiti i/ili se mora ograničiti obim njihovog rasprostiranja na odgovarajuće načine.

2 Uvod

2.1 Područje primjenjivosti

2.1.1 Ova Okolišna, zdravstvena i pravila zaštite na radu Xella grupe (EHS pravila) se primjenjuju na sve podizvođače, kao i na njihove zaposlenike, sekundarne podizvođače, i dobavljače (svi u daljem tekstu: „podizvođači“ ili SC-ovi) koje je odredila kompanija koja pripada Xella grupi. Ona se odnose na sva gradilišta/postrojenja koja pripadaju Xella grupi. Ona su ugovorno obavezujuća ako je odabir prihvaćen i/ili ako je potpisan ugovor između SC i Xelle (ili podružnice, postrojenja ili, mjesta izvedbe radova Xella grupe). Ove specifikacije EHS se mogu dalje dopuniti putem ugovora za zadatak ili specifični posao između komisije Xella grupe za određivanje (u daljem tekstu: naručitelj ili *CA-contracting authority*) i SC kako već može da se desi iz Procjene rizika.

2.1.2 SC je odgovoran za osiguranje i mora, ako se traži od njega, predložiti dokaz CA-u da je svo osoblje koje radi za SC upoznato sa, postupiti u skladu sa ili na drugi način slijediti specifikacije EHS. Tokom njihovog rada za Naručitelja, svi zaposlenici i osoblje SC-a su pod rukovođenjem SC-a. Uprava SC-a mora osigurati da se tokom njihovog rada za Naručitelja moraju poštovati sva relevantna zakonska, institucionalna i pravila Odbora za naknade radnicima, svi ustanovljeni tehnološki principi, opšteprihvaćena sigurnosna pravila, kao i pravila data u ovim Sigurnosnim propisima.

2.2 Neusklađenost sa specifikacijama

2.2.1 U slučaju neusklađenosti sa specifikacijama, osoblje Naručitelja će odmah obavijestiti odgovornog supervizora SC-a i uputiti ga/je da postupi u skladu sa relevantnim pravilima/specifikacijama i provede potrebne sigurnosne mjere/sigurnosne upute.

2.2.2 Ako se ne postupi u skladu s ovim uputama Naručitelja, odgovorni supervizor SC-a ili uprava SC-a će se uputiti da obustavi rad dok se ne isprave uočeni nedostaci. Ako SC ne poštuje ove druge upute, uprava postrojenja Naručitelja ili zamjenik će ukloniti SC i svo osoblje SC-a sa mjesta izvedbe radova. Naručitelj izričito zadržava pravo da poduzme dodatne zakonske radnje.

2.3 Obaveze i odgovornosti podizvođača (SC)

2.3.1 Prije početka rada, Naručitelj će uputiti SC-a u pogledu radnog mjesta (radnih mjesta) i zadatka (zadataka) SC-a. SC je odgovoran za upute svog osoblja, dobavljača itd.

2.3.2 Upute su zasnovane na sigurnosnoj brošuri „Obavezna sigurnosna pravila i informacije“ u njihovoj sadašnjoj verziji. Ako SC zapošljava podizvođače naizmjenično, onda se upute primjenjuju također na ove sekundarne podizvođače. SC ili predstavnik SC-a je odgovoran da se osiguraju upute i usklađenost.

2.3.3 Ako to zahtijeva Naručitelj, SC mora izraditi plan u kojem se detaljno navode vremenske i prostorne dodjele radnih procesa za namjeravane zadatke. SC mora dalje odrediti rizike koji proizlaze iz ovog posla u kontekstu postrojenja/gradilišta, procijeniti ove rizike i izvesti iz toga odgovarajuće zaštitne mjere. Ova Procjena rizika se mora dokumentovati, i mora se predložiti Naručitelju Xella grupe na zahtjev.

2.3.4 Može se koristiti jedino oprema koja je pogodna za trenutni zadatak, ocijenjena/testirana za spomenuti posao, i potpuno funkcionalna. Ako je opremi istekao datum inspekcije ili je nedostatna, može se koristiti jedino nakon inspekcije/izvršene popravke te kada je oprema opet u besprijekornom stanju.

2.3.5 Prije korištenja svakog komada opreme, SC mora obaviti vizuelnu provjeru mjesta u vezi sa njenim funkcionisanjem.

2.3.6 Za radne platforme (bilo da su samohodne platforme za rad u zraku ili radne platforme koje podiže oprema poput viljuškara), mora se obaviti inspekcija cijelog sistema, uključujući i mehanizam za podizanje i uređaje za osiguranje (lanci, šarafi itd, ali također i lični sigurnosni mehanizmi poput remenja/konopaca za spašavanje) prije početka rada. Nakon obavljanja inspekcije, SC mora odobriti platformu za početak rada.

2.3.7 U principu, svu radnu opremu i ličnu zaštitnu opremu (PPE) mora obezbijediti SC. Xella grupa ih ne obezbjeđuje osim kad se sačini ugovor odvojeno za tu svrhu.

- 2.3.8** Odbor za naknade radnicima SC-a se mora obavijestiti sedmicu prije početka bilo kojeg posla uključujući i platforme s osobljem za kran ili dizalicu („radne platforme“) ili slična sredstva prenosa, osim ako posao traje manje od deset radnih smjena.
- 2.3.9** Svo osoblje na radnim platformama ili sličnim sredstvima prenosa mora nositi ličnu zaštitu za slučaj pada, koja mora biti povezana s odgovarajućim tačkama osiguranja koje moraju biti u stanju nositi 6kN snage.
- 2.3.10** Prije početka rada, mora se izraditi efikasan plan spašavanja za spašavanje osoba u/na radnim platformama ili sličnim sredstvima prenosa. Ovaj plan mora uključivati ime službenika za sigurnost i sadržavati sigurnosne aranžmane.
- 2.3.11** Mora se osigurati spašavanje na visinama čak i ako ljestve protivpožarnog odjela ne mogu dosegnuti područje rada osoba koje treba spašavati. Naručitelj se mora konsultovati u vezi s ovim pitanjem.
- 2.3.12** SC mora odrediti procese za ispunjenje dodijeljenih zadataka.
- 2.3.13** SC mora nadalje upoznati svoje osoblje i relevantne osobe pod ugovorom o ovim procesima i dostaviti Naručitelju relevantnu, aktuelnu dokumentaciju o spomenutoj uputi.
- 2.3.14** Jedino osobe koje su pokazale i koje mogu dostaviti dokumentaciju o svojoj osposobljenosti da rukuju viljuškarima, paletarima i sličnom mobilnom opremom mogu njima i rukovati. SC mora pismenim putem imenovati ove osobe kao takve operatere. Ovo imenovanje se ne odnosi na mobilnu opremu Xella grupe. Lokalna saobraćajna pravila se primjenjuju na svoj imovini postrojenja / mjestima izvedbe radova.
- 2.3.15** SC mora obezbijediti potrebne skele.
- 2.3.16** Svaki incident na radnom mjestu se mora odmah prijaviti Naručitelju.

3 Opšte specifikacije za gradilišta

3.1 Područje primjenjivosti

U ovom poglavlju su date opšte specifikacije za uspostavljanje, funkcionisanje i odlazak sa/čišćenje gradilišta ili mjesta izvedbe radova u svim postrojenjima ili mjestima izvedbe radova Xella grupe.

3.2 Početak i završetak rada

Naručitelj mora biti obaviješten dovoljno vremena unaprijed o početku rada SC-a. Prikupljanje informacija kako je opisano u dijelu 3.3 u donjem tekstu se ne smatra obavještenjem. Rad se može izvršavati jedino pod supervizijom odgovarajućeg specijaliste.

3.3 Kablovi, cijevi i drugi vodovi

- 3.3.1** Prije otpočinjanja rada i uz dovoljno vremena za planiranje, potrebno je da SC prikupi informacije o stanju postojećih ili pretpostavljenih vodova za snabdijevanje i odlaganje bilo kojih i svih vrsta (npr. kablova, gasovoda, kanala, elektro-vodova, kanalizacijskih cijevi; u daljem tekstu: vodovi) iznad i ispod zemlje, bilo putem zahtijevanja takvih informacija ili korištenjem odgovarajućih specijalističkih metoda određivanja. Naručitelj se mora konsultovati u svakoj fazi ovog procesa.
- 3.3.2** Ventili, instrumenti, ulični poklopci, poklopci za šahtove i svi drugi dijelovi koji pripadaju ili su u vezi sa vodovima moraju ostati pristupačni. Znakovi i druga obilježja se ne smiju pokrivati, uklanjati, ili premještati bez prethodnog pismenog odobrenja od Naručitelja.
- 3.3.3** Vodovi se ne smiju oštećivati, niti izlagati riziku od oštećenja, na bilo koji način. Tamo gdje se rizik od oštećenje ne može isključiti, SC mora uspostaviti posebne sigurnosne mjere u konsultaciji sa Naručiteljem.
- 3.3.4** Podzemni vodovi na gradilištu/imovini Naručitelja se moraju izložiti na profesionalan način kako bi se spriječilo oštećenje zbog rada, temperature, pomicanja zemlje, ili drugih faktora. Ako se otkriju ili izlože vodovi ili indikatori rizika na lokacijama za koje se smatra da ne sadrže takve vodove, odmah se mora obavijestiti Naručitelja. Rad na takvom području se mora obustaviti do daljnjeg, a nastavak rada se mora razjasniti sa Naručiteljem.
- 3.3.5** Naručitelj se mora odmah izvijestiti o svakom oštećenju na vodovima. Vodovi se ne mogu ponovo prekriti sve dok se oštećenje ne popravi i dok Naručitelj ne odobri pokrivanje vodova.

3.3.6 Naručitelj se mora konsultovati prije gradnje ispod vodova ili ponovnog pokrivanja vodova.

3.4 Uspostavljanje, funkcionisanje i čišćenje/odlazak sa gradilišta

3.4.1 Naručitelj i treće strane ne mogu neopravdano dovesti u neugodan položaj uspostavljanjem, funkcionisanjem i čišćenjem mjesta izvedbe radova izvan ustanovljenog mjesta izvođenja radova.

3.4.2 U konsultaciji sa Naručiteljem, SC mora samostalno uspostaviti, održavati i ukloniti takve transportne puteve i druga područja (npr. stazu napravljenu od daski, stepenice, postolja za kranove, područja za montažu/utovar itd.) koja postanu potrebna za završetak dodijeljenog posla.

3.4.3 Ako treba uspostaviti urede/kontejnere za građevinski posao, CA mora biti obaviješten o tome dovoljno vremena unaprijed. Propisi o protivpožarnoj zaštiti se moraju uvijek uzeti u obzir za takve kontejnere. Bilo kakvi nedostaci ili oštećenja se moraju otkloniti prije korištenja, a uredi/kontejneri moraju biti jasno označeni sa znakom kompanije koja to koristi. Zabranjeno je zadržavanje u njima tokom noći.

3.4.4 Da bi se minimizovao rizik od nesreća, gradilište se uvijek mora održavati u urednom stanju. Sve zalihe, materijali i oprema SC-a mora biti jasno označena da pripada SC-u. SC mora osigurati raspoloživi prostor za skladištenje korištenjem ograde, a gradilište mora biti označeno signalizacijom, uključujući i sigurnosna upozorenja.

3.4.5 SC mora napustiti – bilo potpuno ili djelomično, kako je već navedeno u bilo kojim dodatnim pismenim ugovorima – gradilište onog datuma kada je ugovorom dogovoreno za završetak dodijeljenog posla.

3.5 Korištenje vozila, mobilne opreme i samohodne mašinerije

3.5.1 Sva vozila, mobilna oprema i samohodna mašinerija moraju biti registrovani u skladu sa lokalnim propisima i mogu se koristiti jedino kako je prikladno u skladu sa lokalnim propisima.

3.5.2 Sva vozila, mobilna oprema i samohodna mašinerija se mogu koristiti jedino u besprijekornom stanju i njima može rukovati jedino obučeno, imenovano osoblje.

3.5.3 Nijedan radnik SC-a ne može rukovati mašinerijom, mobilnom opremom ili vozilima koja pripadaju CA ili Xella grupi osim ako Naručitelj/Xella grupa nije dala pismeno odobrenje.

3.5.4 Ovo pismeno odobrenje ne mijenja odgovornost SC-a da postupa u skladu sa funkcionalnim, sigurnosnim i okolišnim propisima u vezi sa korištenjem i funkcionisanjem takvih vozila.

3.5.5 Ako lokalna pravila i propisi zahtijevaju posebnu dozvolu za rukovanje vozilima, samohodnom mašinerijom, ili mobilnom opremom koju obezbijedi Xella ili Naručitelj, posjedovanje ove dozvole se mora dokumentovati Naručitelju prije početka rada.

3.5.6 Zahtjevi koji su detaljno navedeni u poglavlju 5 u donjem tekstu važe u svakom trenutku.

3.5.7 Vozila tipa robota se mogu transportovati jedino u posebnim kamionima. Naručitelj diktira ceste za takav transport.

3.5.8 U onoj mjeri u kojoj to dozvoljava zakon, SC je odgovoran za sva oštećenja nanesena osoblju SC-a, podizvođaču, dobavljačima ili osobama koje su na drugi način povezane, zbog neodgovarajućeg korištenja vozila, mobilne opreme ili samohodne mašinerije.

3.6 Emisije

3.6.1 S obzirom na moguće emisije do kojih dođe na imovini, gradilištima, ili postrojenjima Xella grupe, SC donosi sve predmete koji su neophodni za izvršenje zadatka (tj. alate, dijelove za montažu itd.) na gradilište, u postrojenje ili imovinu na rizik SC-a.

3.6.2 SC mora osigurati da njegov rad ne vodi ka nezakonitim, škodljivim, štetnim, ometajućim ili na drugi način nepoželjnim emisijama prašine, gasa, mirisa, buke itd., kako na gradilištu tako i u okolini.

3.6.3 U onoj mjeri u kojoj to dozvoljava zakon, SC je odgovoran za bilo koje i sve emisije uzrokuju štetu osoblju SC-a, podizvođačima, dobavljačima ili osobama koje su na drugi način povezane.

3.7 Odlaganje otpada

3.7.1 SC mora odlagati sav otpad, bilo tečni, u obliku paste ili čvrsti, u skladu sa zakonskim pravilima i propisima.

- 3.7.2 Tamo gdje pravila i propisi diktiraju da se odlaganje otpada mora dokumentovati dokazom o odlaganju, transportnom dokumentacijom itd, SC mora postupati u skladu sa spomenutim pravilima i propisima. Dokumentacija mora biti dostupna Naručitelju na zahtjev.
- 3.7.3 Otpad i opasni ili toksični materijali se ne mogu usmjeravati u ili na drugi način ulaziti u tlo, podzemnu vodu, površinsku vodu ili u kanalizacionu/ mrežu otpadnih voda postrojenja.
- 3.7.4 SC mora osigurati odgovarajuće zaštitne/preventivne mjere i procedure, posebno u vodozaštitnim područjima.
- 3.7.5 Voda iz higijenskih/sanitarnih objekata bi se trebala ulijevati u sistem otpadnih voda postrojenja/gradilišta.

3.8 Pribavljanje materijala ili opreme

- 3.8.1 Naručitelj Xella grupe nisu obavezni pribavljati materijale i opremu osim ako nisu sačinjeni odvojeni ugovori.
- 3.8.2 U svim slučajevima, oprema, objekti, i materijali koje pribavi, ostaju vlasništvo dotičnog Naručitelja Xella grupe.
- 3.8.3 Ako su pribavljeni materijali ili objekti prerađeni ili preinačeni u nove/nepribavljene materijale, te ako ovaj isti proces predstavlja zakonski prenos imovine, relevantan SC stiče zakonsko suvlasništvo u skladu sa odnosom između vrijednosti pribavljanja i vrijednosti završenog materijala/objekta.
- 3.8.4 Odmah po prijemu, SC mora pregledati primljene objekte, materijale, ili opremu i obavijestiti Naručitelja o bilo kakvim greškama, nedostacima ili oštećenjima; u suprotnom, nikakve greške, nedostaci ili oštećenja se ne mogu kasnije reklamirati. Izuzetak od ovog pravila predstavljaju skriveni nedostaci.
- 3.8.5 U onoj mjeri u kojoj to dozvoljava zakon, SC je odgovoran za bilo koje i sve štete na materijalima, objektima ili opremi koju uzrokuje osoblje SC-a, njegovi podizvođači, dobavljači ili osobe povezane na drugi način.

4 Sigurnosni zahtjevi za gradilišta

4.1 Područje primjenjivosti

Ovo poglavlje detaljno navodi sigurnosne zahtjeve za uspostavljanje, funkcionisanje i čišćenje/demontažu gradilišta pod pokroviteljstvom Xella grupe.

4.2 Odgovornost na gradilištu

- 4.2.1 Prije početka bilo kojeg rada na gradilištu, SC mora posjedovati svu potrebnu dokumentaciju o osposobljenosti i stručnim medicinskim pregledima za svo osoblje SC-a. Potrebno je da SC provede bilo koje i sve mjere potrebne za bezbjedno završenje rada, u skladu sa relevantnim lokalnim i nacionalnim propisima o sigurnosti na radu i bilo kojim i svim pravilima i propisima koje je nametnula Xella grupa
- 4.2.2 Naročito, standardi Xelle o:
- Održavanju vozila/opreme (npr. automobila, viljuškara, alata itd.)
 - Upravljanju i odlaganju otpada, uključujući opasne materijale
 - Podešavanju procjena vremena završetka na osnovu uslova na gradilištu
 - Saradnji između Naručitelja i SC-ova sa jednom osobom
 - Interakcijama između građevinskog posla na gradilištu i drugih zadataka/procesa na gradilištu
- se moraju pomno proučavati i poštovati.
- 4.2.3 SC mora postupati u skladu s uputama koje je izdao Koordinator za zdravlje i sigurnost (HS koordinator, *Health and Safety Coordinator*) i tamo gdje postoje, u skladu sa sigurnosnim planovima i uputama o zdravlju na radu koje je izdala Xella grupa.
- 4.2.4 Prije početka rada, SC mora imenovati osobu odgovornu za osiguranje provedbe potrebnih sigurnosnih procedura (ispod: SC – supervizor), kao i zamjenika spomenutog supervizora. SC supervizor/zamjenik mora neprekidno osigurati postojanje i efikasnost uputa o sigurnosnim mjerama. Ako su potrebne dodatne mjere, SC – supervizor/zamjenik mora takođe organizovati takve mjere, na primjer: osiguranje pješćakih staza, podizanje zaštitnih barijera, montažu skela itd.

4.3 Uspostavljanje gradilišta

- 4.3.1 Prije početka radova – za šta se smatra da uključuje uspostavljanje gradilišta – SC-supervizor treba da se sastane sa upravom postrojenja radi sigurnosnog izvještavanja i uputa. Ovo izvještavanje/uputa će takođe odrediti ko je koordinator (u daljem tekstu: koordinator/rukovodilac postrojenja) za ovo postrojenje Xella.
- 4.3.2 O relevantnim pitanjima EHS se mora diskutovati sa koordinatorom/upravom postrojenja. Izvještavanje će biti dokumentovano na obrascu Xella grupe o Inicijalnom protokolu za sigurnosne upute.
- 4.3.3 SC-supervizor se mora dobro upoznati sa sigurnosnim pravilima za razne dijelove postrojenja koje se razmatra (npr. zahtjevi dozvole za rad vozila u zatvorenom prostoru, zahtjevi dozvole za rad koji predstavlja rizik od požara; specifični rizici od požara, eksplozije i toksičnosti pojedinih gasova, tečnosti i čvrstih materija; rizici od zemljanih radova, uključujući i oštećenje voda ili rizike vezane uz električnu energiju; itd.). CA će obavijestiti SC-supervizora o ovim pitanjima i podržaće ga/je pri pribavljanju potrebnih dokumenata.

4.4 Inspekcija sigurnosnih mjera

- 4.4.1 Koordinator/rukovodilac postrojenja Xella grupe, kao i inženjer za sigurnost će obaviti inspekcije na gradilištu („nasumične provjere na licu mjesta“, „obilaske“). Relevantni predstavnik radnika u Xella grupi takođe može biti prisutan tokom ovih inspekcija. Ove inspekcije ne oslobađaju SC od njegovih odgovornosti za superviziju i postupanje u skladu sa propisima. Bilo kakve otkrivene greške ili nedostaci se moraju odmah ispraviti.
- 4.4.2 Tamo gdje preglede/inspekcije obavljaju vanjski organi (vladine institucije, nadzorni odbori, pružatelji osiguranja itd.), inženjer za sigurnost Xella grupe je zadužen za koordinaciju.

4.5 Koordinacija rada

- 4.5.1 Kako bi se spriječili potencijalni rizici, neugodne situacije, ili ometanja pri operativnim procedurama, u susjedstvu ili okolini, ili zbog korištenja nekoliko SC-ova, inženjer za sigurnost Xella grupe će imenovati koordinatora (uključujući i zamjenika), prema aktuelnim, relevantnim lokalnim/nacionalnim zahtjevima sigurnosti na radu.
- 4.5.2 To nikako ne oslobađa SC od odgovornosti da koordinira sa drugim kompanijama/firmama radi adekvatnog okončanja zadataka SC-a.
- 4.5.3 Koordinator ima ovlaštenje da izdaje naredbe SC-u, SC-supervizoru i svom osoblju SC-a. obaveza je da se postupi u skladu s ovim uputama.
- 4.5.4 Koordinator mora organizovati radne procese sa svim relevantnim radnicima/drugim kompanijama/poslovnim subjektima na takav način da su uspostavljene relevantne procedure koje sprečavaju uzajamno ugrožavanje u svakom trenutku. U tu svrhu, koordinator uspostavlja vremenski-specifičan plan procesa rada i može provoditi ovaj plan preko vremenski ograničenih radnih dozvola. Na zahtjev, svaka radna jedinica mora dati koordinatoru svu potrebnu dokumentaciju, naročito uključujući radni raspored sa sljedećim informacijama:
- Planirani početak rada
 - Planirani završetak rada
 - Broj osoblja
 - Planirani radni procesi, procedure i koraci
 - Radnici odgovorni za svaki proces, proceduru i korak, uključujući sam radni raspored.
- 4.5.5 SC mora takođe obezbijediti informacije za svakog SC-podizvođača kao i za sve osobe koje je angažovao SC.
- 4.5.6 Ako koordinator ili zamjenik izradi Plan sigurnosne zaštite, taj plan mora biti postavljen na jasno vidljivom mjestu u okviru postrojenja/gradilišta. SC treba da provede mjere koje su detaljno navedene u spomenutom planu.

4.5.7 Izmjene ovog plana se može izvršiti jedino koordinator ili zamjenik. Jednom kada se izvrše promjene, revidirani plan se odmah daje SC-u, a koordinator/zamjenik obavještava SC-a o izmijenjenim, revidiranim ili novouspostavljenim mjerama. Novi plan se onda opet postavlja na jasno vidljivo mjesto u okviru postrojenja/gradilišta.

4.5.8 Ako nekoliko SC-a radi istovremeno na jednom postrojenju/gradilištu, onda je svaki SC odgovoran za svoje sopstvene radnike.

4.6 Saradnja između brojnih izvođača radova

4.6.1 Prema aktuelnim primjenjivim lokalnim i nacionalnim zakonima i propisima, potrebno je da SC sarađuje sa Xella grupom i sa drugim SC-a pri provedbi Zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva. Ako rad SC-a može predstavljati okolišne rizike ili zdravstvene i sigurnosne rizike za osoblje Xella grupe, druge SC-e, ili sopstvene radnike, SC treba da obavijesti Xella grupu, druge SC-e i sopstvene radnike o ovim rizicima i da koordinira preventivne mjere sa Xella grupom i drugim SC-a.

4.6.2 SC-supervizor mora proslijediti svim SC-podizvođačima i svom osoblju uputu koju daje predstavnik CA (uporedite sa uputom o protokolu). Ovaj proces se mora dokumentovati pismenim putem, a SC mora predočiti ovu dokumentaciju Xella grupi na zahtjev.

4.7 Odgovornost

Poglavlja 4.5 i 4.6 u gornjem tekstu ne mijenjaju odgovornost SC-a za postupanje u skladu sa zahtjevima EHS.

4.8 Operativno testiranje

Ako neki objekat, postrojenje, ili dio opreme funkcioniše kao dio testiranja/inspekcije, moraju se ustanoviti sigurnosne mjere kao i pri redovnom funkcionisanju te ih mora odobriti koordinator/uprava postrojenja. Oni koji učestvuju u operativnom testiranju moraju biti upućeni o potencijalnim rizicima i potrebnim sigurnosnim mjerama.

4.9 Ne-izvorni govornici i govornici stranog jezika

4.9.1 Svo osoblje SC-a koji nisu izvorni govornici jezika koji se koristi na gradilištu/u postrojenju i u materijalima o EHS, SC ih mora uputiti s posebnom pažnjom i nadzirati posebno pomno. SC mora osigurati komunikaciju bez problema. Predstavnik SC-a na gradilištu mora bar tečno govoriti lokalni jezik.

4.10 Skela

4.10.1 Skela se mora montirati, podići i kasnije ukloniti u skladu sa proizvođačevim priručnikom/uputama o montiranju. Svo montiranje skele, podizanje i uklanjanje se mora koordinirati sa Xella grupom. Skela se odobrava za korištenje dodavanjem protokola inspekcije, specifikacija skele (procijenjeno opterećenje itd.) i planom korištenja.

4.10.2 Ako podizanje ili korištenje skele utiče na operativno razmatranje Xella grupe (npr. ograničavanjem prolaska saobraćaja ili sprečavanjem kretanja kranova), SC mora konsultovati koordinatora/upravu postrojenja.

4.10.3 SC je odgovoran za osiguranje postupanja u skladu sa sigurnosnim propisima/zahtjevima.

4.10.4 Nakon neuobičajenih događanja poput izmjena skele, oluja, jake kiše, snijega itd. SC mora odmah obaviti ili narediti da se obavi nova inspekcija skele od strane kvalifikovanog inženjera prije nego što se razmotri da je odobreno korištenje skele.

4.10.5 SC mora dozvoliti Xella grupi i drugim kompanijama/SC-a da koriste skelu SC-a, sve dok se ovom saradnjom ne sprečava propisno okončanje ugovornih zadataka SC-a.

4.11 Elektro-objekti, instalacije i oprema

4.11.1 Xella grupa snosi odgovornost za snabdijevanje električnom energijom do glavnih priključnih mjesta.

4.11.2 SC, nasuprot tome, je odgovoran za odgovarajuću izradu, dobro stanje, te pravilno korištenje električnih uređaja, instalacija ili opreme. Distribucijska mjesta i kontrolne jedinice moraju biti u skladu sa standardom VDE, opremljeni sa zaštitnim uređajem diferencijalne struje i uopšteno opremljeni prema standardu koji je potreban prema nacionalnim/lokalnim zakonima i propisima. Jedino se osoblju s odgovarajućim kvalifikacijama može dati u zadatak da radi na takvim instalacijama/opremi.

4.11.3 Kablovi/izvori struje koji se mogu pomjerati se moraju tako smjestiti da su zaštićeni od mehaničkog oštećenja, ako je potrebno uspostavljanjem kablovskih mostova.

4.12 Održavanje i rad na popravci kranova

4.12.1 Svi radovi na kranovima i unutar opsega kretanja kрана (kranova) zahtijevaju prethodno odobrenje Naručitelja. Prije početka takvog rada, SC mora provoditi i nadzirati sljedeće sigurnosne mjere u skladu sa zahtjevima koordinatora:

- Kranovima mogu rukovati jedino osposobljeni, obučeni i imenovani operateri kranova.
- Kvalifikacije za rukovanje kranom moraju biti u skladu sa lokalnim/nacionalnim zahtjevima.
- Ako postoji neka opasnost da materijal padne sa kрана, područje mora biti osigurano barijerama ili od strane nadzornika.
- Kran mora biti osiguran od obližnjih kranova bilo putem blokada na šinama (orig.rail stops) ili od strane nadzornika.
- Operateri susjednih kranova, gdje je potrebno u paralelnim trakama, moraju biti informisani o vrsti, obimu i lokaciji radova. Ovo je vrijedi čak i za operatere koji rade u različitim smjenama.

4.12.2 Nakon završetka posla, zatvoreni kranovi se mogu ponovo aktivirati jedino kada SC odobri ponovno aktiviranje u konsultaciji sa koordinatorom/upravom postrojenja. Prije odobravanja, SC mora osigurati da:

- su radovi na ili u blizini kрана potpuno završeni,
- je opet bezbjedno koristiti cijeli kran, te
- da su svi radnici napustili kran.

4.12.3 Tokom rada, zona za kretanje oko kрана, kao i ljestve/podizanje na zonu za kretanje oko kрана, moraju se održavati da budu bez prepreka.

4.13 Korištenje kranova, dizalica i kotura

Pri korištenju kranova, dizalica ili kotura, SC mora odrediti veličinu i težinu tereta koji se treba pomjeriti, kao i uslove u kojima će se tereti podići (npr. potporne grede, dužina poprečne grede itd.), te odabrati pravilno opremu za podizanje. SC se mora konsultovati sa Xella grupom o korištenju velike opreme za podizanje (npr. kranovi montirani na kamionu, toranjske dizalice).

4.14 Rad blizu šina/željeznice

4.14.1 Prije početka rada – uključujući i kratkoročni rad koji traje kratko – na ili u blizini šina ili željeznice, operater (operativni rukovodilac lokalnih željezničkih/voznih linija) mora biti obaviješten od strane koordinatora/uprave postrojenja i mora odobriti predložene radove prije početka izvođenja radova. Nakon što operater odobri, moraju se provoditi potrebne sigurnosne mjere (npr. nadzornik).

4.14.2 SC mora obavijestiti svo osoblje ili pridružene radnike o sigurnosnim mjerama prije početka radova.

4.14.3 Područja blizu šina se mogu koristiti za skladištenje građevinskog materijala ili montiranje skele samo ako nema prepreke za minimalni obris razgraničenja ili područje manevra. O detaljima se mora odlučiti u konsultaciji sa operaterom voza/šina.

4.14.4 Rad na ili u blizini željeznice/šina, naročito jamama i rupama, se mora osigurati na takav način da osoblje na željeznici i vozu ne bude izloženo rizicima, čak i u uslovima niske vidljivosti.

4.14.5 Fundamentalne tačke, tačke vezivanja ili slične konstrukcije se ne smiju nikada povezati sa šinama ili bankinama.

4.14.6 Kod električnog zavarivanja, podzemni kabl se ne smije nikada ne povezivati sa šinama pod bilo kojim okolnostima.

4.14.7 Ako šine ili željeznicu treba da prelaze vozila na drugim mjestima osim ustanovljenih prelaza, ovo se mora pojasniti sa operaterom i relevantnim rukovodiocem postrojenja/koordinatorom Xella grupe prije početka radova.

4.14.8 Gdje je loša vidljivost to znači da se ne može osigurati sigurnost osoblja (npr. mrak, magla, snijeg) , Naručitelj mora ili zatvoriti dio pruge ili (u konsultaciji sa operaterom) odmah narediti zaustavljanje svih radova.

4.15 Rad u područjima gdje postoji opasnost od gasa

- 4.15.1 Za ove zadatke i ove radove, prije početka radova, moraju se definisati sigurnosne mjere i ubilježiti u pismenoj dozvoli rada.
- 4.15.2 Prije početka radova, koordinator/rukovodilac postrojenja mora takođe obaviti ili narediti da se obavi mjerenje aktuelnih koncentracija gasova u okolišu.
- 4.15.3 Rezultati ovih mjerenja određuju koji oblici respiratorne zaštite se izdaju i moraju se nositi, te stepen do kojeg osoba koja nadzire sigurnost mora biti prisutna i moraju se vršiti neprekidna mjerenja/moraju se koristiti detektori gasa.
- 4.15.4 Radovi u područjima gdje postoji rizik od gasa mogu se obavljati jedino od strane osoba za koje se može ustanoviti da su prošli aktuelni primjenjivi lokalni/nacionalni test sposobnosti za relevantna pitanja o zaštiti EHS i da su učestvovali u obuci o respiratornoj zaštiti.

4.16 Zavarivanje, lemljenje i ugaono brušenje („Vrući radovi“)

Bilo kakvo zavarivanje, lemljenje ili ugaono brušenje koje se odvija izvan radionica namijenjenih za te svrhe mora biti odobreno od strane koordinatora/uprave postrojenja. Ovo odobrenje se daje SC-u u obliku pismene dozvole za Vrući posao.

4.17 Zemljani radovi

U postrojenjima/na gradilištima koja pripadaju Xella grupi, potrebna je pismena dozvola za bilo koje i sve zemljane radove (uključujući i kopanje rovova, iskopavanje itd.). Ova dozvola se mora izdati od strane relevantne uprave postrojenja, dozvola za zemljane radove na drugom gradilištu nije važeća.

4.18 Rad s opasnim materijalima, biološkim agensima i u područjima gdje se oni koriste

- 4.18.1 Prije korištenja ocijenjenog ili označenog opasnog materijala, bioloških agensa ili mješavina koje sadrže bilo koje od toga ili oboje, SC mora obavijestiti koordinatora/upravu postrojenja dovoljno vremena unaprijed. To zahtijeva pribavljanje aktuelnih, primjenjivih Listova sa sigurnosnim podacima. Koordinator/uprava postrojenja i SC onda sarađuju kako bi odredili potrebne sigurnosne mjere.
- 4.18.2 Prije početka radova u područjima koja sadrže opasne materijale ili polutante, koordinator na gradilištu/rukovodilac postrojenja će obavijestiti SC-a da li se može predvidjeti kontakt sa ili nailazak na opasne materijale ili biološke agense. Ako je potrebno, moraju se odrediti zaštitne mjere u saradnji sa koordinatorom/upravom postrojenja.
- 4.18.3 Zabranjeno je svako korištenje materijala koji je karcinogen, mutagen ili toksičan za reprodukciju. Ako bi korištenje takvih materijala postalo neophodno, onda se o tome mora podrobno i eksplicitno diskutovati sa Naručiteljem, te se mora pribaviti opravdanje. Korištenje takvih materijala može se samo tolerisati u iznimnim slučajevima i mora uključivati jedino striktno sigurnosne propise i zaštitne mjere.

4.19 Područja gdje postoji opasnost od eksplozije

- Područja gdje postoji opasnost od eksplozije (područja s eksplozivnim atmosferama) se moraju jasno označiti sa znakom upozorenja EX [].
- Zabranjeno je ulaziti u takva područja.
- Mora se postupati u skladu sa objavljenim operativnim uputama.
- Mora se postupiti u skladu s uputama osoblja Xella grupe.
- Pušenje u ili u blizini područja gdje postoji opasnost od eksplozije je strogo zabranjeno u svakom trenutku.
- Bilo koji izvori zapaljenja se moraju držati dalje od područja gdje postoji opasnost of eksplozije u svakom trenutku.
- Anomalije u područjima gdje postoji opasnost od eksplozije se odmah moraju prijaviti upravi postrojenja.

5 Eksterni transport na mjestima izvođenja radova

5.1 Opšta pravila i propisi

SC mora uzeti u obzir i poštivati sljedeće specifikacije za siguran boravak i obavljanje od strane prevoznika, dobavljača, isporučilaca i drugih transportnih operatera/vozila:

- Vozači/operatori dobavljača, prevoznika, logističkih kompanija itd. moraju slijediti signalizaciju postrojenja/gradilišta.
- Po dolasku, biće im data obavezna brošura o sigurnosnim, okolišnim i propisima o zaštiti na radu, kao i, gdje je to potrebno, dodatna radna oprema koja im se posuđuje tokom trajanja radova na prostoru. Tada će biti usmjereni na tačke utovara/istovara.
- Izlazi u slučaju nužde i prolazi nikada ne smiju biti blokirani.
- Vozači moraju uvijek čuvati svoju ličnu zaštitnu opremu (PPE) pri ruci u svom vozilu. PPE se mora nositi u označenim područjima.
- Po napuštanju vozila, vozači i eksterni dobavljači, prevoznici itd. moraju odmah odjenuti prsluk za vidljivost i sigurnosne cipele. To se mora nositi svo vrijeme na terenu postrojenja/gradilišta.
- Prilikom montiranja i demontiranja vozila, moraju se koristiti odgovarajuće ručke, stepenice i drugi ugrađeni mehanizmi. Gdje je to potrebno, mogu se koristiti dodatne pregledane i odobrene ljestve, stepenice i druga pomagala.
- Eksternim vozačima nije dozvoljeno da koriste mobilnu opremu u vlasništvu Xelle ili koju je iznajmila Xella (npr. viljuškari, kranovi, roboti, paletari itd.) osim ako to nije izričito dozvoljeno u pismenoj formi.
- Operateri Xelle na mobilnoj opremi (viljuškari, kranovi, roboti, paletari itd.) imaju ovlaštenje da daju naredbe eksternim vozačima/operaterima.
- To naročito važi za sve radnje utovara i istovara na tlu postrojenja/gradilišta.
- Za bilo koje radove sa kranovima montiranim na kamion ili dizalice na vozilima/mobilnoj opremi koju pribave dobavljači, prevoznici, isporučioци ili druge logističke firme, vozači spomenutih vozila moraju biti obučeni od strane SC-a te odobreni pismenim putem. Osoblju Xelle se mora pokazati pismeno imenovanje i dokumentacija na zahtjev.
- Pri korištenju mostova za utovar, SC mora osigurati da vozači budu upućeni u njihovo pravilno korištenje, da je most za utovar pogodan za zadatak kao i dovoljno veliki i da ima odgovarajući maksimalni kapacitet za teret, te da je most za utovar čvrsto postavljen na područje za utovar na vozilu.

5.2 Osiguranje tereta

SC mora osigurati da se u svakom trenutku ostvari dovoljno osiguranje tereta na svim vozilima/transportima SC-a. To znači da se moraju uzeti u obzir sljedeća sigurnosna pravila za osiguranje tereta u svakom trenutku, a i potencijalno potrebne specifikacije – na primjer, na osnovu dodatnih ugovora ili transportnih sporazuma – se slično tome moraju poštivati.

- Prije utovara na vozilo, mora se pregledati stanje ležišta za teret.
- Ležište za teret bi trebalo biti što je moguće čistije, urednije i suho po mogućnosti.
- Roba/materijali bi trebali biti složeni naspram strane sa kabinom ležišta za teret i onda jedni naspram drugih, bez prostora po dužini ili između strana ležišta kamiona. Gdje je to potrebno, trebalo bi koristiti pomagala.
- Maksimalni ocijenjeni kapacitet i maksimalna osovinska distribucija se ne smiju prelaziti. Teret se mora rasporediti jednako na svim osovinama.
- Tokom procesa utovara/istovara, vozač ne smije nikada biti u području manevrisanja/opasnom području bilo koje mobilne opreme (viljuškar, kran, paletar itd.) koja se koristi za utovar ili istovar. Da bi se to osiguralo, vozač uvijek mora čuvati distancu od 5 m od opreme i takođe mora održavati direktan vizuelni kontakt s operaterom opreme u svakom trenutku.
- Vozač i osoblje za utovar/istovar se moraju konsultovati da osiguraju da su svi ispravno shvatili upute.
- Niko se ne može nalaziti u ležištu za tere tokom utovara ili istovara koristeći mobilnu opremu.
- Vozač mora vizuelno pregledati terete zbog oštećenja i nedostataka i osigurati da je teret pravilno fiksiran.
- Konopci (pojasevi, rubna zaštita, podmetači protiv klizanja itd.) se moraju pravilno koristiti za fiksiranje tereta. Mogu se koristiti samo standardizovani, ocijenjeni, testirani i odobreni materijali za vezivanje.

- Teret uvijek mora biti fiksiran tako da je stabilan na ležištu za teret čak i u slučaju uslova loših cesta, brzog kočenja ili skretanja.
- Ovo takođe vrijedi za bilo koja pomagala za vožnju, podizanje ili fiksiranje u ležištu tereta.
- Osim toga, u regularnim intervalima tokom vožnje, vozač mora pregledati teret da osigura da nije bilo pomjeranja i da su svi konopci još uvijek dovoljno čvrsti.
- Mora se biti pažljiv tokom istovara, jer teret se može pomjeriti tokom transporta.
- Otvori, vrata i šine ležišta za teret se stoga moraju pažljivo otvoriti, kao što moraju i konopci, jer tokom otvaranja vrata, poveza itd., teret može ispasti iz ležišta tereta.
- Prije istovara, vozač stoga mora izvršiti vizuelni pregled da li se teret pomjerio ili vrši pritisak uz šine ležišta tereta.
- Ako je to potrebno, mora se koristiti dodatno osoblje ili pomagala za istovar.